

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
388-24

meddelad i Stockholm den 15 maj 2025

KLAGANDE

Dödsboet efter AA

Ombud: BB

MOTPART

Härnösands kommun
871 80 Härnösand

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Sundsvalls beslut den 18 december 2023 i mål nr 1530-23

SAKEN

Bostadsanpassningsbidrag

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

1. En person med funktionsnedsättning kan ansöka om bostadsanpassningsbidrag hos kommunen för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till sin permanentbostad. Bidrag lämnas endast om åtgärden bedöms som nödvändig för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.
2. AA ansökte om bostadsanpassningsbidrag för en redan genomförd ombyggnad av en toalett till ett badrum på entréplanet i sin permanentbostad. Samhällsnämnden i Härnösands kommun beslutade att avslå ansökan.

3. AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Härnösand som biföll överklagandet och förklarade att han var berättigad till bostadsanpassningsbidrag med yrkat belopp.
4. Förvaltningsrättens dom överklagades av kommunen till Kammarrätten i Sundsvall. Under handläggningen i kammarrätten avled AA. Kammarrätten upphävde då förvaltningsrättens dom och skrev av målet. Domstolen menade att eftersom AA avlidit hade frågan om hans rätt till bostadsanpassningsbidrag förfallit samt att något från honom härlett anspråk på bidrag inte heller tillkom dödsboet.

YRKANDEN M.M.

5. *Dödsboet efter AA* yrkar att det ska beviljas det sökta bostadsanpassningsbidraget.
6. *Härnösands kommun* anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET**Frågan i Högsta förvaltningsdomstolen**

7. Frågan är om ett dödsbo kan göra anspråk på bostadsanpassningsbidrag som den avlidne har sökt och som avser kostnader för redan vidtagna åtgärder eller om frågan om rätt till bidrag förfaller i och med dödsfallet.

Rättslig reglering m.m.

8. Av 1 § lagen (2018:222) om bostadsanpassningsbidrag framgår att lagen har till syfte att genom bidrag till anpassning av bostäder ge personer med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende.
9. Enligt 3 § första stycket lämnas bidrag till en person med funktionsnedsättning (sökande) för anpassning av dennes permanentbostad.
10. Bidrag lämnas enligt 5 § första stycket för att anpassa och komplettera fasta funktioner i och i anslutning till en bostad. Av andra stycket framgår att bidrag endast lämnas om åtgärderna är nödvändiga för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden.
11. I 19 § föreskrivs att före utbetalningen av kontantbidrag får den kommun som har beviljat bidraget återkalla beslutet, om de förutsättningar som låg till grund för beslutet inte längre finns.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. En person med funktionsnedsättning kan ansöka om bostadsanpassningsbidrag. Vid prövningen av ansökan ska det göras en bedömning av om en åtgärd är nödvändig för att bostaden ska vara ändamålsenlig för sökanden. Det ska finnas en klar koppling mellan funktionsnedsättningen och de åtgärder som bidrag söks för och åtgärderna ska bedömas som nödvändiga med hänsyn till funktionsnedsättningen och således tillgodose de behov personen har på grund av funktionsnedsättningen (prop. 2017/18:80 s. 69).
13. I lagen om bostadsanpassningsbidrag anges inte om en ansökan om bidrag måste göras innan en åtgärd vidtas eller om det är möjligt att i efterhand ansöka om bidrag för redan genomförda åtgärder. Bestämmelsen i 19 § om möjligheten att återkalla ett beslut före utbetalning tyder dock på att tanken har varit att en ansökan ska prövas och bidrag beviljas innan åtgärden vidtas.
14. Att detta är avsikten stöds också av lagens förarbeten. Där beskrivs handlägningsprocessen enligt den då gällande regleringen från 1992. Det uttalas att beslutsprocessen sker i två steg där kommunen först beslutar att bidrag ska beviljas och med vilket belopp och att pengarna sedan betalas ut när åtgärden är utförd, samt att ett beslut om bostadsanpassningsbidrag ska fattas innan en åtgärd utförs (a. prop. s. 13 och 16). Att samma ordning är tänkt att tillämpas även fortsättningsvis framgår bl.a. av att det i anslutning till bestämmelsen i 19 § anges att systemet för bostadsanpassningsbidrag, där sökanden först beviljas ett bidrag och sedan måste redovisa nerlagda kostnader för att få bidraget utbetalat, skiljer sig från andra bidragssystem samt att handläggningen av ett ärende inte upphör när beslutet meddelas utan först när bidraget betalas ut eller verkställs (a. prop. s. 56).
15. Om ansökan görs enligt det i föregående punkt beskrivna förfarandet och sökanden avlider innan beslut har fattats om att bidrag ska beviljas är det givet att frågan om bostadsanpassningsbidrag därmed förfaller. Någon åtgärd har då ännu inte vidtagits och något behov av att anpassa bostaden finns inte längre. Den fråga som Högsta förvaltningsdomstolen ska ta ställning till är om det finns anledning att se annorlunda på saken om ansökan görs i efterhand, och alltså avser kostnader som har uppkommit för en åtgärd som redan är vidtagen.
16. Som framgått finns det inte något uttryckligt hinder i lagen mot att en ansökan ges in i efterhand. I förarbetena konstateras också att det i flera kommuner förekommer att beslut fattas efter att en åtgärd har utförts (a. prop. s. 16). Att en sådan hantering accepteras i praktiken förtar dock inte det faktum att regelverket har utformats för att en ansökan ska prövas och bidrag beviljas innan åtgärden vidtas. Vidare ska ansökan prövas utifrån den funktionsnedsattes

behov och bostadsförhållanden. Dessa omständigheter talar emot att dödsboet efter den funktionsnedsatte ska kunna träda in i en pågående beslutsprocess.

17. Av betydelse är vidare att syftet med bidraget är att genom anpassning av bostaden ge en person med funktionsnedsättning möjlighet till ett självständigt liv i eget boende. Bidragsprövningen innefattar dock inte en ekonomisk behovsprövning. Annorlunda uttryckt så ska personen i fråga, oavsett storleken på sina ekonomiska resurser, inte behöva använda dessa för att anpassa förhållandena i bostaden. Det finns ingenting som talar för att syftet även skulle innefatta att ett dödsbo genom bidraget ska kompenseras för kostnader som den avlidne har haft avseende en tidigare vidtagen åtgärd.
18. Med hänsyn till det ovan sagda finner Högsta förvaltningsdomstolen att frågan om bostadsanpassningsbidrag ska beviljas förfaller i och med att personen med funktionsnedsättning avlider, även om ansökan avser kostnader för en åtgärd som redan är vidtagen.
19. Dödsboets överklagande ska således avslås.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Kristina Ståhl, Per Classon, Leif Gäverth och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreterarna Marlene Frånberg och Sandra Zetterdahl.